ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ 12ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1982 [1]

Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων κατά Ἰταλικῆς Δημοκρατίας

«Μή ἐκτέλεση τῆς ὁδηγίας 77/91/ΕΟΚ»

Ὑπόθεση 136/81

Περίληψη

Κράτη μέλη — Ὑποχρεώσεις — Ἐκτέλεση τῶν ὁδηγιῶν — Μή τήρηση τῶν προθεσμιῶν ἐφαρμογῆς — Αἰτιολόγηση τῆς παραβάσεως — Ἀνεπίτρεπτο

(Συνθήκη ΕΟΚ, ἄρθρο 169)

Κράτος μέλος δέν δύναται νά ἐπικαλεσθεῖ διατάξεις, τήν ἀκολουθουμένη πρακτική ἤ καταστάσεις τῆς ἐσωτερικῆς ἐννόμου τάξεώς του γιά νά δικαιολογήσει τήν μή τήρηση τῶν ὑποχρεώσεων πού ἀπορρέουν ἀπό τίς κοινοτικές ὁδηγίες.

Ἐπειδή οἱ κυβερνήσεις τῶν κρατῶν μελῶν μετέχουν στό νομοπαρασκευαστικό ἔργο γιά τήν θέσπιση τῶν ὁδηγιῶν, ὀφείλουν νά εἶναι σέ θέση νά ἐπεξεργασθοῦν, ἐντός τῆς ταχθείσης γιά τήν ἐφαρμογή τους προθεσμίας, τό σχέδιο τῶν ἀπαραιτήτων πρός τοῦτο νομοθετικῶν διατάξεων.

Στήν ὑπόθεση 136/81,

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν νομικό της σύμβουλο Antonino Abate, μέ ἀντίκλητο στό Λουξεμβοῦργο τόν Oreste Montalto, μέλος τῆς νομικῆς της ὑπηρεσίας, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

προσφεύγουσα,

κατά

ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ἐκπροσωπουμένης ἀπό τόν Arnaldo Squillante, πρόεδρο τμήματος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, προϊστάμενο τῆς ὑπηρεσίας διπλω-

1 — Γλώσσα διαδικασίας: ἡ ἰταλική.

ματικῶν διαφορῶν, ἐπικουρούμενο ἀπό τόν Pier Giorgio Ferri, avvocato dello Stato, μέ τόπο ἐπιδόσεων στό Λουξεμβοῦργο τήν προεσβεία τῆς Ἰταλίας,

καθ' ἧς,

πού ἔχει ὡς ἀντικείμενο νά ἀναγνωρισθεῖ ὅτι ἡ Ἰταλική Δημοκρατία, μή θεσπίζοντας ἐντός τῶν ταχθεισῶν προθεσμιῶν τίς ἀναγκαῖες διατάξεις γιά τήν συμμόρφωσή της πρός τήν δεύτερη ὁδηγία, 77/91, τοῦ Συμβουλίου, τῆς 13ης Δεκεμβρίου 1976, περί συντονισμοῦ τῶν ἐγγυήσεων πού ἀπαιτοῦνται στά Κράτη μέλη ἐκ μέρους τῶν ἑταιριῶν, κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 58, δεύτερη παράγραφος, τῆς συνθήκης, γιά τήν προστασία τῶν συμφερόντων τῶν ἑταίρων καί τῶν τρίτων, μέ σκοπό νά καταστοῦν οἱ ἐγγυήσεις αὐτές ἰσοδύναμες ὅσον ἀφορᾶ τήν σύσταση τῆς ἀνωνύμου ἑταιρίας καί τή διατήρηση καί τίς μεταβολές τοῦ κεφαλαίου της, παρέβη ὑποχρέωση πού ὑπέχει ἐκ τῆς συνθήκης ΕΟΚ,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο ἀπό τούς J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο, A. O'Keeffe, U. Everling καί A. Χλωρό, προέδρους τμήματος, P. Pescatore, Mackenzie Stuart καί T. Koopmans, δικαστές,

γενικός εἰσαγγελεύς: Sir Gordon Slynn
γραμματεύς: P. Heim

ἐκδίδει τήν ἀκόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τά πραγματικά περιστατικά τῆς ὑποθέσεως, ἡ ἐξέλιξη τῆς διαδικασίας, τά αἰτήματα, καθώς καί οἱ ἰσχυρισμοί καί τά ἐπιχειρήματα τῶν διαδίκων ἔχουν συνοπτικῶς ὡς ἑξῆς:

I — Πραγματικά περιστατικά

Τό ἄρθρο 54, παράγραφος 3, στοιχεῖο ζ), τῆς συνθήκης ΕΟΚ προβλέπει ὅτι τό Συμβούλιο καί ἡ Ἐπιτροπή ἀσκοῦν τά καθήκοντα πού τούς ἔχουν ἀνατεθεῖ σχετικά μέ τό δικαίωμα ἐγκαταστάσεως ἰδίως μέ τόν συντονισμό, κατά τό ἀναγκαῖο μέτρο καί μέ τόν σκοπό νά τίς καταστήσουν ἰσοδύναμες, τῶν ἀπαιτουμένων ἐγγυήσεων ὑπό τῶν κρατῶν μελῶν ἐκ μέρους τῶν ἑταιριῶν, κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 58, παράγραφος 2, (τῶν ἑταιριῶν ἀστικοῦ ἤ ἐμπορικοῦ δικαίου, συμπεριλαμβανομένων τῶν συνεταιρισμῶν, καί τῶν ἄλλων νομικῶν προσώπων δημοσίου ἤ ἰδιωτικοῦ δικαίου,

μέ ἐξαίρεση ἐκείνων πού δέν ἐπιδιώκουν κερδοσκοπικό σκοπό), γιά τήν προστασία τῶν συμφερόντων τῶν ἑταίρων καί τῶν τρίτων.

Στίς 18 Δεκεμβρίου 1961 τό Συμβούλιο ἐθέσπισε «Γενικό Πρόγραμμα γιά τήν κατάργηση τῶν περιορισμῶν στήν ἐλευθερία ἐγκαταστάσεως ἐντός τῆς ΕΟΚ» (ΕΕ είδ. ἔκδ. 06/001, σ. 7). Στόν τίτλο VI τοῦ προγράμματος αὐτοῦ ὁρίζεται ὅτι πρό τῆς λήξεως τοῦ δευτέρου ἔτους τοῦ δευτέρου σταδίου τῆς μεταβατικῆς περιόδου προβλέπεται νά ἐπιτελεσθεῖ ὁ συντονισμός, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀναγκαῖος καί μέ σκοπό νά καταστήσει ἰσοδύναμες τίς ἐγγυήσεις πού ἀπαιτοῦνται στά κράτη μέλη ἀπό τίς ἑταιρίες, γιά τήν προστασία τῶν συμφερόντων τόσο τῶν ἑταίρων ὅσο καί τῶν τρίτων.

Κατ' ἐφαρμογή τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, τό Συμβούλιο μετά ἀπό τήν πρώτη ὁδηγία, τήν 68/151/ΕΟΚ, τῆς 9ης Μαρτίου 1968, ἐθέσπισε δεύτερη ὁδηγία, τήν 77/91/ΕΟΚ, τῆς 13ης Δεκεμβρίου 1976, περί συντονισμοῦ τῶν ἐγγυήσεων πού ἀπαιτοῦνται στά κράτη μέλη ἐκ μέρους τῶν ἑταιριῶν, κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 58, δεύτερη παράγραφος, τῆς συνθήκης, γιά τήν προστασία τῶν συμφερόντων τῶν ἑταίρων καί τῶν τρίτων, μέ σκοπό νά καταστοῦν οἱ ἐγγυήσεις αὐτές ἰσοδύναμες ὅσον ἀφορᾶ τήν σύσταση τῆς ἀνωνύμου ἑταιρίας καί τήν διατήρηση καί τίς μεταβολές τοῦ κεφαλαίου της (ΕΕ είδ. ἔκδ. 06/001, σ. 230).

Ἡ ὁδηγία 77/91 ἐκοινοποιήθη στά κράτη μέλη στίς 16 Δεκεμβρίου 1976. Σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 43 τῆς ὁδηγίας αὐτῆς, τά κράτη μέλη ὑπεχρεοῦντο νά θέσουν σέ ἰσχύ τίς ἀναγκαῖες νομοθετικές, κανονιστικές καί διοικητικές διατάξεις γιά νά συμμορφωθοῦν μέ τήν ὁδηγία ἐντός δύο ἐτῶν ἀπό τῆς κοινοποιήσεώς της, δηλαδή τήν 16η Δεκεμβρίου 1978, καί νά ἐνημερώσουν ἀμέσως τήν Ἐπιτροπή περί αὐτοῦ.

Διαπιστώνοντας ὅτι ἡ Ἰταλική Δημοκρατία δέν εἶχε θεσπίσει ἐντός τῆς προθεσμίας πού εἶχε ταχθεῖ τά ἀναγκαῖα μέτρα γιά τήν ἐφαρμογή τῆς ὁδηγίας καί ὅτι ἐν πάση περιπτώσει οὐδεμία πληροφορία τῆς εἶχε παρασχεθεῖ σχετικῶς, ἡ Ἐπιτροπή ἐκίνησε μέ ἐπιστολή τῆς 8ης Ἰανουαρίου 1980 κατά τοῦ ὡς ἄνω κράτους μέλους τήν διαδικασία τοῦ ἄρθρου 169 τῆς συνθήκης ΕΟΚ.

Μέ τήν ἐπιστολή αὐτή ἡ Ἐπιτροπή διεπίστωνε ὅτι ἡ Ἰταλική Δημοκρατία, μή θέτοντας σέ ἰσχύ τά ἀναγκαῖα μέτρα γιά τήν μεταφορά τῆς ὁδηγίας στό ἐθνικό δίκαιο, εἶχε παραβεῖ τίς ὑποχρεώσεις της, ἐκάλει δέ τήν ἰταλική κυβέρνηση νά διατυπώσει τίς παρατηρήσεις της ἐντός δύο μηνῶν.

Μέ τηλετύπημα τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1980, ἡ Μόνιμη Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἰταλικῆς Δημοκρατίας στίς Κοινότητες ἐγνωστοποίησε στήν Ἐπιτροπή ὅτι τό ὑποβληθέν κατά τήν ἕβδομη νομοθετική περίοδο καί μή ψηφισθέν μέχρι λήξεώς της σχέδιο νόμου, πού ἐξουσιοδότει τήν κυβέρνηση νά ἐφαρμόσει τήν ὁδηγία, εἶχε ὑποβληθεῖ ἐκ νέου στό Κοινοβούλιο κατά τήν τρέχουσα περίοδο καί ἐτέλει ὑπό μελέτη ἀπό τίς ἀπό κοινοῦ συνεδριάζουσες ἐπιτροπές δικαιοσύνης καί οἰκονομικῶν τῆς Γερουσίας. Ἐξ ἄλλου, ἡ διυπουργική ἐπιτροπή ad hoc πού εἶχε συσταθεῖ στήν προεδρία τῆς κυβερνήσεως ἐπρόκειτο νά ἐξετάσει τά τεχνικῆς φύσεως θέματα τῆς ὁδηγίας πού ἀπαιτοῦν τήν θέσπιση κανόνων ἐσωτερικοῦ δικαίου μέ σκοπό τήν ἐπίσπευση τῆς συντάξεως τοῦ πρός θέσπιση διατάγματος μετά τήν ψήφιση τοῦ ἐξουσιοδοτικοῦ νόμου ἀπό τά δύο νομοθετικά σώματα τοῦ Κοινοβουλίου.

Κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 169, παράγραφος 1, τῆς συνθήκης ΕΟΚ, ἡ Ἐπιτροπή διετύπωσε στίς 29 Σεπτεμβρίου 1980 καί

ἐκοινοποίησε στίς 8 Ὀκτωβρίου 1980 αἰτιολογημένη γνώμη, μέ τήν ὁποία διεπίστωνε τήν παράβαση ἐκ μέρους τῆς Ἰταλικῆς Δημοκρατίας τῶν ὑποχρεώσεών της καί τήν ἐκάλει νά θεσπίσει ἐντός δύο μηνῶν ἀπό τῆς κοινοποιήσεως τῆς αἰτιολογημένης γνώμης τά ἀναγκαῖα γιά τήν ἐφαρμογή τῆς ὁδηγίας μέτρα.

Μέ τηλετύπημα τῆς 27ης Ὀκτωβρίου καί ἐπιστολή τῆς 19ης Δεκεμβρίου 1980, ἡ Μόνιμη Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἰταλίας πληροφόρησε τήν Ἐπιτροπή ὅτι τό νομοσχέδιο πού παρεῖχε στήν κυβέρνηση τήν νομοθετική ἐξουσιοδότηση εἶχε ψηφισθεῖ ἀπό τήν Γερουσία στήν συνεδρίασή της τῆς 16ης Ἰουλίου 1980 καί εὑρίσκετο ὑπό ἐξέταση ἐνώπιον τῆς Βουλῆς.

II — Ἔγγραφη διαδικασία

Μέ δικόγραφο πού κατέθεσε στίς 5 Ἰουνίου 1981, ἡ Ἐπιτροπή προσέφυγε στό Δικαστήριο, κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 169, παράγραφος 1, τῆς συνθήκης ΕΟΚ, κατά τῆς Ἰταλικῆς Δημοκρατίας, στήν ὁποία προσάπτει παράβαση λόγω μή ἐκτελέσεως τῆς ὁδηγίας 77/91.

Ἡ ἔγγραφη διαδικασία διεξήχθη κανονικῶς. Ἡ Ἐπιτροπή παρητήθη τοῦ δικαιώματος ὑποβολῆς ἀπαντήσεως.

Κατόπιν ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ δικαστοῦ καί μετ' ἀκρόαση τοῦ γενικοῦ εἰσαγγελέως, τό Δικαστήριο ἀπεφάσισε τήν ἔναρξη τῆς προφορικῆς διαδικασίας χωρίς προηγουμένη διεξαγωγή ἀποδείξεων. Ἐκάλεσε πάντως τήν ἰταλική κυβέρνηση νά τοῦ γνωστοποιήσει ἐγγράφως τήν ἀκριβή ἡμερομηνία ἐνάρξεως τῆς νομοθετικῆς διαδικασίας γιά τήν ἐφαρμογή τῆς ὁδηγίας. Ἡ σχετική ἀπάντηση ἐδόθη ἐντός τῆς ταχθείσης προθεσμίας.

III — Αἰτήματα τῶν διαδίκων

Ἡ *Ἐπιτροπή* ζητεῖ ἀπό τό Δικαστήριο:

— νά ἀναγνωρίσει ὅτι ἡ Ἰταλική Δημοκρατία, παραλείποντας νά θεσπίσει ἐντός τῆς ταχθείσης προθεσμίας τίς ἀναγκαῖες διατάξεις γιά τήν συμμόρφωσή της πρός τήν δεύτερη ὁδηγία, 77/91, τοῦ Συμβουλίου, τῆς 13ης Δεκεμβρίου 1976, παρέβη τίς ὑποχρεώσεις πού ὑπέχει ἐκ τῆς συνθήκης,

— νά καταδικάσει τήν Ἰταλική Δημοκρατία στά δικαστικά ἔξοδα.

Ἡ *Κυβέρνηση τῆς Ἰταλικῆς Δημοκρατίας* δέν διετύπωσε ρητῶς αἰτήματα.

IV — Ἰσχυρισμοί καί ἐπιχειρήματα τῶν διαδίκων κατά τήν ἔγγραφη διαδικασία

Ἡ *Ἐπιτροπή* ὑπενθυμίζει ὅτι, κατά τό ἄρθρο 189, τρίτο ἑδάφιο, τῆς συνθήκης ΕΟΚ, οἱ ὁδηγίες δεσμεύουν τό κράτος μέλος στό ὁποῖο ἀπευθύνονται, ὅσον ἀφορᾶ τό ἐπιδιωκόμενο ἀποτέλεσμα, ἀφήνοντας πάντως τήν ἐπιλογή τοῦ τύπου καί τῶν μέσων στήν ἁρμοδιότητα τῶν ἐθνικῶν ἀρχῶν. Ὁ δεσμευτικός χαρακτήρας τῶν ὁδηγιῶν συνεπάγεται τήν ὑποχρέωση τῶν κρατῶν μελῶν νά τηρήσουν τίς προθεσμίες πού οἱ ὁδηγίες αὐτές θέτουν γιά τήν θέσπιση τῶν ἐσωτερικῶν ἐκτελεστικῶν διατάξων.

Συντρέχει παράβαση τῆς συνθήκης ἐκ μέρους ἑνός κράτους μέλους ἀνεξαρτήτως τοῦ κρατικοῦ ὀργάνου, ἡ πράξη ἤ ἡ παράλειψη τοῦ ὁποίου προεκάλεσαν τήν μή ἐκτέλεση. Τό ἐν λόγω κράτος μέλος δέν δύναται νά δικαιολογήσει τήν παράβαση βάσει ἐσωτερικῶν διατάξεων, τῆς ἀκολουθουμένης στό ἐσωτερικό του πρακτικῆς ἤ ἰδιαιτέρων πραγματικῶν καταστάσεων σέ ἐθνικό ἐπίπεδο.

Οἱ ἀνωτέρω ἀρχές ἔχουν παγιωθεῖ στήν νομολογία τοῦ Δικαστηρίου.

Ἡ Ἰταλική Δημοκρατία, παραλείποντας νά λάβει ἐντός τῶν ταχθεισῶν προθεσμιῶν τά ἀναγκαῖα μέτρα ἐφαρμογῆς τῆς ὁδηγίας 77/91, παρέβη ἀναμφισβητήτως ὑποχρέωση πού ὑπέχει ἐκ τῆς συνθήκης.

Ἡ *κυβέρνηση τῆς Ἰταλικῆς Δημοκρατίας* παρατηρεῖ ὅτι ἡ μεταφορά τῆς ὁδηγίας 77/91 στήν ἰταλική ἐσωτερική ἔννομη τάξη ἀπαιτεῖ τήν ἔγκριση νομοθετικοῦ κειμένου πού νά τροποποιεῖ ἐπί ὁρισμένων σημείων τό ἰσχύον βάσει νόμων ἐταιρικό δίκαιο. Ἡ ἰταλική κυβέρνηση ἔχει κινήσει ἤδη τήν ἀπαραίτητη νομοθετική διαδικασία· μετά τήν πρόωρη διάλυση τοῦ Κοινοβουλίου τό 1979, κατέθεσε στίς 24 Σεπτεμβρίου 1979 νέο σχέδιο νόμου, τό ὁποῖο ἐνεκρίθη ἀπό τήν Γερουσία στίς 16 Ἰουλίου 1980. Ἡ κυβέρνηση παρενέβη ἐπανειλημμένως γιά νά ζητήσει τήν περάτωση τῆς κοινοβουλευτικῆς διαδικασίας καί ἐπέδειξε συνεχῶς ζωηρό ἐνδιαφέρον για τό σχέδιο.

Οἱ νέοι κανόνες ἐφαρμογῆς τῆς ὁδηγίας 77/91 θά τεθοῦν συντόμως σέ ἰσχύ. Ἡ σημειωθεῖσα καθυστέρηση ὀφείλετο σέ παράγοντες συνδεομένους πρός ἐναλλαγές συνταγματικῆς φύσεως, οἱ ὁποῖες εἶχαν ἀντίκτυπο στήν συνέχεια τῆς λειτουργίας τῶν ἁρμοδίων γιά τήν σύνταξη τοῦ νόμου ὀργάνων. Κατ' οὐδένα τρόπο θά ἠδύνατο νά ἀμφισβητηθεῖ ἡ σταθερή πρόθεση γιά τήν μεταφορά τῆς ὁδηγίας 77/91 στό ἐσωτερικό δίκαιο.

V — Προφορική διαδικασία

Ἡ *Ἐπιτροπή*, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν Abate, καί ἡ *κυβέρνηση τῆς Ἰταλικῆς Δημοκρατίας*, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν Ferri, ἀγόρευσαν ἐν συντομία κατά τήν συνεδρίαση τῆς 28ης Ἀπριλίου 1982.

Ὁ γενικός εἰσαγγελεύς ἀνέπτυξε τίς προτάσεις του κατά τήν συνεδρίαση τῆς 22ας Ἰουνίου 1982.

Σκεπτικό

1 Μέ δικόγραφο πού κατέθεσε στήν γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου στίς 5 Ἰουνίου 1981, ἡ Ἐπιτροπή ἤσκησε, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 169 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή, μέ τήν ὁποία ζητεῖ νά ἀναγνωρισθεῖ ὅτι ἡ Ἰταλική Δημοκρατία, παραλείποντας νά θεσπίσει ἐντός τῆς ταχθείσης προθεσμίας τίς ἀναγκαῖες ἐσωτερικές διατάξεις γιά τήν συμμόρφωσή της πρός τήν δεύτερη ὁδηγία, 77/91, τοῦ Συμβουλίου, τῆς 13ης Δεκεμβρίου 1976, περί συντονισμοῦ τῶν ἐγγυήσεων πού ἀπαιτοῦνται στά κράτη μέλη ἐκ μέρους τῶν ἑταιριῶν, κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 58, δεύτερη παράγραφος, τῆς συνθήκης, γιά τήν προστασία τῶν συμφερόντων τῶν ἑταίρων καί τῶν τρίτων, μέ σκοπό νά καταστοῦν οἱ ἐγγυήσεις αὐτές ἰσοδύναμες ὅσον ἀφορᾶ τήν σύσταση τῆς ἀνωνύμου ἑταιρίας καί τή διατήρηση καί τίς μεταβολές τοῦ κεφαλαίου της (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 06/001, σ. 230), παρέβη ὑποχρέωση πού ὑπέχει ἐκ τῆς συνθήκης.

2 Κατά τό ἄρθρο 43 τῆς ὁδηγίας, τά κράτη μέλη ὑπεχρεοῦντο νά θέσουν σέ ἰσχύ τίς ἀναγκαῖες νομοθετικές, κανονιστικές καί διοικητικές διατάξεις ἐντός προθεσμίας δύο ἐτῶν ἀπό τῆς κοινοποιήσεως τῆς ὁδηγίας. Δεδομένου ὅτι ἡ ἐν λόγω ὁδηγία ἐκοινοποιήθη στήν Ἰταλική Δημοκρατία στίς 16 Δεκεμβρίου 1976, ἡ σχετική προθεσμία ἔληξε στίς 16 Δεκεμβρίου 1978.

3 Ἡ ἰταλική κυβέρνηση δέν ἀμφισβητεῖ ὅτι δέν ἐξεπλήρωσε τήν ὑποχρέωση αὐτή. Ἐξηγεῖ ὅτι εἶχε μεριμνήσει, ὥστε νά κινηθεῖ ἡ ἀπαραίτητη νομοθετική διαδικασία, καταθέτοντας στό Κοινοβούλιο σχετικό σχέδιο νόμου, ἀλλά ὅτι, παρά τίς ἐπανειλημμένες παρεμβάσεις της, ἡ ψήφιση τοῦ σχεδίου νόμου, τό ὁποῖο ἔχει ἤδη ἐγκρίνει ἡ Γερουσία, ἐκκρεμεῖ ἀκόμη ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Κατ' οὐδένα τρόπο δύναται νά ἀμφισβητηθεῖ ἡ σταθερή πρόθεση γιά τήν μεταφορά τῆς ὁδηγίας στό ἐσωτερικό δίκαιο, ἡ δέ σημειωθείσα καθυστέρηση ὀφείλεται στίς συμφυεῖς πρός τήν νομοθετική διαδικασία δυσχέρειες.

4 Οἱ περιστάσεις αὐτές δέν εἶναι ἱκανές νά ἐξαλείψουν τήν παράβαση πού προσάπτεται στήν Ἰταλική Δημοκρατία. Κατά παγία νομολογία, ἕνα κράτος μέλος δέν δύναται νά ἐπικαλεσθεῖ διατάξεις, τήν ἀκολουθουμένη πρακτική ἤ καταστάσεις τῆς ἐσωτερικῆς ἐννόμου τάξεώς του γιά νά δικαιολογήσει τήν μή τήρηση τῶν ὑποχρεώσεων πού ἀπορρέουν ἀπό τίς κοινοτικές ὁδηγίες.

5 Πρέπει νά ὑπογραμμισθεῖ περαιτέρω ὅτι οἱ κυβερνήσεις τῶν κρατῶν μελῶν συμμετέχουν στίς ἐργασίες προπαρασκευῆς τῶν ὁδηγιῶν καί ὀφείλουν συνεπῶς νά εἶναι σέ θέση νά ἐκπονήσουν ἐντός τῆς τασσομένης προθεσμίας τό σχέδιο τῶν ἀναγκαίων γιά τήν ἐφαρμογή τους νομοθετικῶν διατάξεων. Ὅπως προκύπτει ὅμως ἀπό τίς παρασχεθεῖσες κατά τήν διάρκεια τῆς δίκης πληροφορίες, στό ἰταλικό Κοινοβούλιο δέν εἶχε ἀκόμη ὑποβληθεῖ κανένα σχέδιο νόμου κατά τήν λήξη τῆς προθεσμίας πρός ἐκτέλεση τῆς ὁδηγίας.

6 Πρέπει νά ἀναγνωρισθεῖ ὅτι ἡ Ἰταλική Δημοκρατία, μή θεσπίζοντας ἐντός τῆς ταχθείσης προθεσμίας τίς ἀναγκαῖες διατάξεις γιά τήν συμμόρφωσή της πρός τήν ὁδηγία 77/91 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 13ης Δεκεμβρίου 1976, παρέβη τίς ὑποχρεώσεις πού ὑπέχει ἐκ τῆς συνθήκης.

Ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων

7 Κατά τό ἄρθρο 69, παράγραφος 2, τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας, ὁ ἡττηθείς διάδικος καταδικάζεται στά δικαστικά ἔξοδα. Ἐπειδή ἡ καθ' ἧς ἡττήθη, πρέπει νά καταδικασθεῖ στά δικαστικά ἔξοδα.

Διά ταῦτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

κρίνει καί ἀποφασίζει:

1) Ἡ Ἰταλική Δημοκρατία, μή θεσπίζοντας ἐντός τῆς ταχθείσης προθεσμίας τίς ἀναγκαῖες διατάξεις γιά τήν συμμόρφωσή της πρός τήν δεύτερη ὁδηγία, 77/91, τοῦ Συμβουλίου, τῆς 13ης Δεκεμβρίου 1976, περί συντονισμοῦ τῶν ἐγγυήσεων πού ἀπαιτοῦνται στά κράτη μέλη ἐκ μέρους τῶν ἑταιριῶν, κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 58, δεύτερη παράγραφος, τῆς συνθήκης, γιά τήν προστασία τῶν συμφερόντων τῶν ἑταίρων καί τῶν τρίτων, μέ σκοπό νά καταστοῦν οἱ ἐγγυήσεις αὐτές ἰσοδύναμες ὅσον ἀφορᾶ τήν σύσταση τῆς ἀνωνύμου ἑταιρίας καί τή διατήρηση καί τίς μεταβολές τοῦ κεφαλαίου της, παρέβη τίς ὑποχρεώσεις πού ὑπέχει ἐκ τῆς συνθήκης ΕΟΚ.

2) Καταδικάζει τήν Ἰταλική Δημοκρατία στά δικαστικά ἔξοδα.

Mertens de Wilmars O'Keeffe Everling

Χλωρός Pescatore Mackenzie Stuart Koopmans

Ἐδημοσιεύθη σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβούργο στίς 12 Ὀκτωβρίου 1982.

Ὁ γραμματεύς

P. Heim

Ὁ πρόεδρος

J. Mertens de Wilmars